

Les Normes de Castelló i Frankfurt 2007

M. CARMÉ PINYANA I GARÍ
Editora de la Universitat Jaume I

A LA FIRA INTERNACIONAL DEL LLIBRE DE FRANKFURT, la més important del món, entre la immensa quantitat d'actes programats, d'editorials expositores, d'autors i autores, i d'incomptables llibres escrits en infinitat de llengües de tot el món, enguany es va organitzar una taula redona on es parlava de l'edició en els territoris de parla catalana fora de Catalunya, on hi era l'editora de Trabucaire (Perpinyà), l'editor de Moll (Mallorca) i l'editora de Tàndem (València). Tots tres van posar de manifest el que va explicar Quim Monzó en la conferència inaugural, que «les llengües i les literatures no haurien de rebre mai el càstig de les estratègies geopolítiques, però el reben ben fort».

Monzó, en el seu discurs, se sorprenia que un muntatge com la Fira de Frankfurt haguera convidat una cultura amb una literatura desestructurada, repartida entre diversos estats (Espanya, França, Andorra, Itàlia) en cap dels quals és llengua realment oficial, encara que legalment estiga proclamat. A més, afegia que cap literatura sense Estat d'Europa no ha estat ni és tan sòlida ni tan continuada. La potència inicial que va posar la literatura catalana en un lloc preferent a Europa durant l'edat mitjana va venir de la mà del filòsof, narrador i poeta Ramon Llull, mallorquí; el primer tractat de Dret europeu va ser el català *Consolat de Mar*, pel qual es van regir les relacions marítimes al Mediterrani; alguns dels primers tractats europeus de medici-

na, dietètica, filosofia, cirurgia o gastronomia eren també escrits en llengua catalana; la més excel·lent novel·la de cavalleries mundialment reconeguda va ser *Tirant lo Blanc*, del valencià Joanot Martorell...

Les Normes de Castelló, les «bases d'unificació» que es van adoptar l'any 1932, salvaren l'escull «geopolític» al segle xx i van donar la continuïtat que calia a la llengua, amb unes normes ortogràfiques úniques, que van fer el pas decisiu per al que actualment s'anomena *foment de la lectura*, la gran preocupació d'instàncies culturals i educatives. Segons el baròmetre d'*Hàbits de lectura i compra de llibres en la Comunitat Valenciana 2006*, encarregat per la Conselleria de Cultura, el 79,3% de la població valenciana llig llibres en valencià o podria fer-ho; si ho desglossem: el 44,4% llig ocasionalment en valencià, el 33,0% hi podria llegir sense recórrer constantment al diccionari, i l'1,9% llig sempre o habitualment en valencià. I els llibres han d'estar redactats per a ser llegits per ulls humans, de manera agradable i intel·ligible amb unes normes úniques que faciliten la lectura.

L'any 1982, l'Ajuntament de Castelló va editar el llibre *Per la llengua* a cura de Vicent Pitarch per commemorar el 50è aniversari de les Normes de Castelló, el valor indiscutible de les quals ha estat celebrat per la totalitat de personalitats científiques i culturals al País Valencià en diferents commemoracions des d'aleshores, i en l'ús quotidià. Els editors valencians presents a la Book Messe de Frankfurt 2007, gràcies a les Normes de Castelló, i amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull, vam tenir l'honor de sentir-nos, a través dels nostres llibres, participants i membres d'una cultura singular i universal.

Levante de Castellón-El Mercantil Valenciano, 2 de novembre de 2007, p. 4.